

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Невяна Фесчиева д.м.,

за дисертационния труд

на тема:

„ПРОУЧВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ И АКУШЕРКИТЕ И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ“

за придобиване на ОНС „доктор“

по област на висше образование: 7.Здравеопазване и спорт,
професионално направление: 7.4. Обществено здраве
и научна специалност „Управление на здравните грижи“

Със Заповед № 565/01.03.2022 г. на Ректора на Медицински университет - Плевен, съм определена за член на Научното жури и на първото неписъствено заседание на НЖ (Протокол № 1/04.03.2022 г.) съм разпределена за представяне на становище по процедурата за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на ас. Милена Колева Сълева, докторант на самостоятелна подготовка към МУ – Плевен, Факултет „Обществено Здравеопазване“, Катедра „Обществено здравни науки“, с научен ръководител: проф. Силвия Александрова-Янкуловска, дмн

Кариерно развитие на докторантката. *Образование.* Дипломира се по специалност „акушерка“ в Медицински колеж - Плевен през 1998 г. През 2004 г. завършва бакалавърска степен по „Управление на здравните грижи“ от МУ-Плевен; през 2006 г., пак там, завършва магистратура с придобиване на професионална квалификация „магистър по здравен мениджмънт“. Има специалност по обществено здравеопазване от 2021 г. Зачислена в докторска програма „Управление на здравните грижи“ към Катедра „Обществено здравни науки“ при ФОЗ на МУ-Плевен като докторант в самостоятелна форма на обучение на 21.05.2021г. Въз основа заповед № 222/19.01.2022 г на Ректора на МУ- Плевен е отчислена с право на защита.

Трудовият ѝ път е свързан с акушерската професия, която за известен период съвместява с организатор учебна дейност към ФОЗ, а от 2018 г. е асистент по Управление на здравните грижи

Владее отлично английски език. Членува в БАПЗГ, Европейската асоциация по обществено здравеопазване, Българска асоциация по обществено здравеопазване, Алианс на акушерките в България

Оценка на дисертационния труд

Описателна характеристика

Дисертационният труд е написан на 175 страници и структуриран в пет основни глави. Съдържа 22 фигури, 35 таблици и 12 приложения. Списъкът на използваната литература съдържа 183 заглавия, от които 68 на кирилица и 115 на латиница

Актуалност на дисертационния труд

Развитието на научно изследователска дейност (НИД) при медицинските сестри и акушерките е сравнително ново явление у нас. Обусловено е от фундаменталните промени в тяхното образование през последните 20 години - вече университетско, по-продължително, даващо разширени компетенции при утвърдени стандарти. За всички, които изучават или даже само наблюдават промените в сестринството, необходимостта от всестранен анализ на увеличаващата се по интензивност НИД на медицински сестри и акушерки беше вече назряла. Чест прави на докторантката и нейната научна ръководителка, че са се заели с тази неизследвана тема, която е перспективна в теоретично отношение и ще има дълготрайно значение за разработване на здравни грижи, основани на доказателства.

Качествена оценка на дисертационния труд

В литературния обзор, заемащ 32% от целия труд, въз основа на голям брой източници са анализирани най-съществените страни на НИД в здравните грижи в държави с традиции в изследователската работа на сестри/акушерки и в България, където историята ѝ е относително кратка. Проблемното структуриране и съдържанието на обзора показват задълбочено познаване на проблема от докторантката, допълнено с оригинално мислене и творческо отношение. Резултатът е едно висококачествено сравнително научно проучване, първо по рода си в България, което само по себе си представлява теоретико-познавателен принос.

Оценка на методологията. Обхващаща 19 страници, 11% от труда, методологията е много силна страна на представената дисертация, както с методично и логично

представени етапите на проучването, така и с приложените стандартни и нестандартни методи, допълнени от коментар към тях.

Целта е ясно определена: Да се анализира развитието на научноизследователската дейност на медицинските сестри и акушерки в България за периода 2000-2020 г. и да се предложи модел за бъдещо развитие в съответствие с европейските и международни тенденции, който да създаде основа за въвеждане на грижи, базирани на доказателства и на иновативни подходи в здравните грижи.

За изпълнение на целта са поставени седем задачи, пет от които са проучвателни и две задачи са в областта на организационното планиране на програма и модел за развитие на НИД. Таргетните групи са преподаватели (65 души) от 6 висши учебни заведения, практикуващи сестри (617) от МБАЛ бази за обучение и стажанти 4. курс – медицински сестри и акушерки (184). Общият процент на отзоваване е 78,9%, който е най-висок при стажантите.

Приложените изследователски методи са описателен обзор на публикациите (narrative review), анкетен, документален (контент-анализ), Делфи проучване. Отлично впечатление прави представянето за всяка задача на труда с методите на изследване и инструментите приложени за това, което прави ясен замисъла и изпълнението на докторантката. Поради слабото познаване и използване на narrative review и на контент-анализа в социално-медицинските изследвания, намирам за уместно представянето на тези два метода. Разработените регистрационни карти при извличане на информация при документалния метод е едно напомняне за твърде свободното му използване като етикет в областта на здравеопазването. За задачите за организационно планиране, докторантката се основава на проведен Делфи-анализ, проведен с експерти (15 души). Методологията съдържа новаторски методи и показва начин, по който могат да бъдат приложени в социално-медицински изследвания. Така разработената методология гарантира надеждност на получените резултати.

Резултати и приноси: Резултатите са представени съобразно поставените задачи, ясно, логически свързани, добре илюстрирани. Направен е паралел между опита на САЩ и Европа по обучение на НИД; организационна структура и партньорство, специализирани списания, разпространение на резултатите. Съдържат абсолютно нова информация за ситуацията в България. Особено интересни са резултатите от проучването върху пуб-

ликационната етика, област, която обичайно е пренебрегвана от изследователите. Резултатите съдържат важна информация, която може да послужи на всички заинтересовани от подобряване качеството на здравните грижи, базирани на научни доказателства.

Изразявам съгласие с посочените приноси като смятам, които според мен, биха могли да бъдат разширени, тъй като целият дисертационен труд представлява новаторска област.

Авторефератът отразява същността на дисертационния труд. По дисертацията са направени 3 публикации и 3 участия в национални и международни научни форуми.

Лични впечатления и препоръки: Не познавам докторантката, но прецизността, с която работи я очертава като един перспективен изследовател. Бих препоръчала при понататъшна работа на НИД на сестри и акушерки, да вземе предвид и други списания като Социална медицина и други, където често намират място публикации в областта на съвременното сестринство.

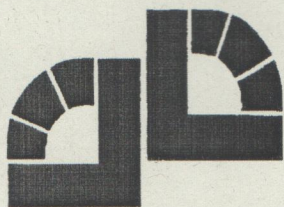
Заключение

Дисертационният труд „**Проучване на научноизследователската дейност на медицинските сестри и акушерките и перспективи за развитие**“ е новаторски по тема и методология, добре поставен и изпълнен като научно изследване, лично дело на докторантката, съдържа приноси с познавателен и практико-приложен характер. Резултатите от дисертационния труд трябва да бъдат на вниманието на ръководните институции и може да бъдат образец за научно изследване за всички, които се занимават с НИД в областта на сестринството. С тази си характеристика трудът напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ПРАС на МУ-Плевен. Убедено давам положително становище на дисертационния труд и предлагам на членовете на Научното жури също да гласуват положително на ас. Милена Колева Сълева да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“.

20.03.2022 г

Член на НЖ:

доц. Н. Фесчиева, дм

DIALOGUE PLUS LTD

CONFERENCE INTERPRETERS, TRANSLATORS,
INFORMATION SPECIALISTS

OFFICE: 1000 Sofia, 22 Venelin Str., Tel.: (+359 2) 980 54 46

Fax: (+359 2) 986 28 51 E-mail: dialog@dialog-bg.com, www.dialog-bg.com

Translation from Bulgarian

OPINION

by Assoc. Prof. Nevyana Feschieva, Doctor of Medicine

for dissertation

on the topic:

“EXAMINATION OF THE RESEARCH WORK OF MEDICAL NURSES AND MIDWIVES AND DEVELOPMENT PROSPECTS”

for acquiring of educational and scientific degree “Doctor“

in Higher Education Field: 7. Healthcare and sport

Professional field: 7.4. Public health

in scientific specialty „Health Care Management“

By Order No 565/01.03.2022 of the Rector of MU – Pleven I have been appointed member of the Scientific Jury and at the first remote meeting of the SJ (Protocol No 1/04.03.2022) I have been appointed to state an opinion on a procedure for awarding the educational and scientific degree “Doctor” to assistant Milena Koleva Saleva, a PhD student in independent preparation at MU – Pleven, Faculty of Public Health, Department of Public Health Sciences with supervisor: prof. Silviya Alexandorva-Yankulovska, doctor of medicine.

Career development of the PhD student. Education. She graduated in specialty “Midwife” from the Medical College of Pleven in 1998. In 2004 she obtained a bachelor degree in “Health Care Management” from MU-Pleven; in 2006 she graduated from a master programme at the same university, acquiring a professional qualification “Master in Health Management”. She has a degree in public health care from 2021. She was enrolled in doctoral programme “Management of Health Care” at the Department of Public Health Sciences” at the

FPH at MU-Pleven as a PhD student in independent form of training on 21.05.2021. Based on Order No 222/19.01.2022 of the Rector of MU-Pleven she passed with a right to defense.

Her professional path is connected to the midwife profession, which she combined for a certain period of time with her job as organizer of studies at the FPH, while in 2018 she became assistant in Management of Health Care.

She possesses an excellent command of English. She is member in BAHCP, European Public Health Association (EUPHA), Bulgarian Public Health Association and Alliance of Bulgarian Midwives.

Assessment of the dissertation work

Descriptive characteristics

The dissertation work is written over 175 pages and structured in five main chapters. It contains 22 figures, 35 tables and 12 appendices. The list of the literature used contains 183 titles, of which 68 in Cyrillic and 115 in Latin.

Relevance of the dissertation

The development of research work (RW) among medical nurses and midwives is a comparatively new phenomenon in Bulgaria. It is determined by fundamental changes in their education over the last 20 years – already at university level, longer, providing wider competences under established standards. To all those, who study or only observe changes in nursing care, the need for a comprehensive analysis of the increasingly intensive RW of medical nurses and midwives is already ripe. It is to the credit of the PhD student and her supervisor that they have dedicated themselves to this unexplored topic, which is far-reaching in theoretical terms and will have a lasting impact on the development of evidence-based health care.

Quality assessment of the dissertation work

In the literature review, which takes 32% of the whole work, on the basis of a great number of sources the essential characteristics of RW in health care have been analyzed in countries with traditions in research work of medical nurses/midwives and in Bulgaria, where its history is relatively short. The problem structure and content of the review indicate the PhD's student high awareness of the problem, complemented by original thinking and creative attitude. The result is a high quality comparable scientific research, the first of its kind in Bulgaria, which in itself comprises a theoretical – cognitive contribution.

Assessment of the methodology. Covering 19 pages, 11% of the whole work, the methodology is a great strength of the presented dissertation both in terms of methodologically

and logically illustrated stages of the research and the applied standard and non-standard methods, complemented by a commentary.

The goal is clearly defined: to analyze the development of the research work of medical nurses and midwives in Bulgaria for the period 2000-2020 and to propose a model for the future development in compliance with European and international trends, which is to lay a foundation for the introduction of evidence-based care and innovative approaches in health care.

For implementation of the goal seven tasks have been defined, five of which are study tasks and two are in the field of organizational planning of a programme and model for development of RW. The target groups include lecturers (65 persons) from 6 higher education institutes, practicing nurses (617) from MHAT bases for treatment and interns in the fourth year of their studies – medical nurses and midwives (184). The total response rate is 78.9%, which is highest among the interns.

The applied research methods include a descriptive review of the publications (narrative review), survey, documentary (content analysis), Delphi research. An excellent impression is created by the presentation of each task of the research with research methods and the tools used, which clearly explains the idea of the PhD students and its implementation. Given the poor knowledge and use of narrative review and content-analysis in social-medical research I find the presentation of these two models appropriate. Developed registration cards for extracting information in the documentary method is a reminder of its too free usage as a standard in the field of health care. For the tasks of organizational planning the PhD student relies on a Delphi analysis, conducted with experts (15 persons). The methodology contains innovative methods and shows how they can be applied in social-medical research. The technology thus developed guarantees reliability of the obtained results.

Results and contributions: The results are presented in line with the allocated tasks clearly, logically and are well-illustrated. A parallel has been drawn between the experience of USA and of Europe in training for RW, organizational structure and partnership, specialized journals, distribution of results. They contain absolutely new information about the situation in Bulgaria. Particularly interesting are the result from the research on publication ethics, a field, which is commonly neglected by researchers. The results contain important information which may be useful to all those interested in improving the quality of evidence-based health care.

I agree with the indicated contributions and I believe that their list can be extended since the whole dissertation presents an innovative field.

The author's abstract of the dissertation presents the gist of the dissertation. In connection with the dissertation 3 publications have been made and 3 participations in national and international scientific forums.

Personal impressions and recommendations. I am not personally acquainted with the PhD student, but the precision she shows in her work makes her a promising researcher. I would recommend that in future work on RW of medical nurses and midwives she should also take into account other journals such as Социална медицина (Social Medicine) and other, which often issue publications in the field of contemporary nursing work.

Conclusion

The dissertation work **“Examination of the research work of medical nurses and midwives and development prospects”** is innovative in terms of its topic and methodology, well presented and implemented as a research work, personal work of the PhD student, contains contributions of cognitive and practical-applied character. The results from the dissertation work should be brought to the attention of the governing institutions and it can be a model for scientific study to all, who are involved in RW in the field of nursing care. With this characteristic the work fully meets the requirements of ADASRB and RDAS of MU-Pleven. I give my positive opinion on the dissertation work with conviction and recommend to the members of the Scientific Jury to vote in the affirmative for awarding Milena Koleva Saleva with the educational and scientific degree **“Doctor”** in the scientific specialty **“Health Care Management”**.

20.03.2022

Member of SJ:

Assoc.prof.. N. Feschieva, doctor of medicine

I, the undersigned Ivaylo Chavdarov Nachev, hereby certify that this is a full, true and correct translation from Bulgarian into English language of the document attached. The translation consists of 4 pages.

Translated by: *Ivaylo Chavdarov Nachev**(signature)

